

1934

891.99

O-64

2003

542-3

0-47

ՊՈՐԱԵՎ ՔԱՅԼԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

894.992-3

0-69

ԳԵՐԱԿԻ-ԽԱՆԵ ՕՍԵՓՈՎ

ΤΟΨΙΚΑ ΛΕΞΙΑ...

(Արտատպած «ԱՐՀԱՆԴԱՆԻ» լրագրից)

四六五八

S φ Խ Ի Ս
Արագ. տպար. ՄՐ. Մարտիրոսեանցի և ՀԱԿ.
Միքայէլեան փող. տուն № 81.

1896

Մ Թ Է Լ ի, Ք Ա Շ ...

Պատա հսայենց հարս Ասանին սովորականից շատ ուշ զարթեցաւ։ Արթնանալուն պէս մի խորը յոգևոց հանեց և աչքերն առաստավին բնեռեց։ Նախընթաց գիշերուայ տեսարանները շարիշար անցան նրա մտքով։ — Նա նստած էր իւր սըրտակից Սերգոյի կողքին, երբ ոս մի մեծ ընկերութեան մէջ «տիվ-տիվ» ասած թըրթախաղն էր բաժանում։ Ո՞հ, ո՞րքան համարձակ ու տագնապալից առաջ էր տանում իւր խաղը, ո՞րքան գրգռվում ու տաքանում էր նա, տարսւելով խոշոր գումարներ։ Ինքը՝ նստած նրա կողքին, ամեն կերպ աշխատում էր զսպել նրան՝ ծունկը նրա ծնկի վրայ էր դնում, ոտք ոտին խփում, կամ կռնից քաշում ու կրմշտաւմ, բայց զուր էր նրա ջանքը։ Նա

Дозволено ценз. Тифлисъ, 20-го Августа 1896 года.

աւելի էր տաքանում ու տաքանալուց էր
տաքում: — «Ո՞հ, մեռնիմ քու օսկէ բի-
խիրիդ, Սերգօ ջան, վուր էզրան զօշաղ
ու սրտալի տղայ իս... Ամեն բանի մէջ
սրտալի իս, Անանին չէն գենացվալոս,
Սերգօ ջան: Եդ սրտալիութինն է, վուր
ինձ էրից ու դազից: Ինչ վուր ծուցումը —
վենացվալէ նրա ծուցին — վուղ ունէր,
դիվ տուից, մէ իրիք թուման էլ Քալ-բի-
ճօ Կէկոյին պարտ մնաց: Գանա իս չէի
կանա էդ իրիք թումանը հանէի ջրիցս
ու տուիլ էի, վուր իրան սիվցնէր, ամա
չէ, ասի՞ մաւա կէհան նրան, թէ չէ: Օ՞հ,
թէ մէ ծուռ աչքով էր մտիկ տուի նրան
Քալ-բիճօ Կէկոն, կաւճնիրը վէր կուրե-
րէի: Բաս կու թողնէի, վուր իմ աննման
Սերգոյին բեզամաղ անէր. վենացվալէ
նրա օսկէ բիխիրին: — Էն աննամուսնիրը
կի քնթի տակ էին ծիծաղում, քանի նա
էնչնց տաքանում էր: Ի՞հ, կրիմ նրանց
վլուխը, թող իրանց սիրեկնիրին մասխա-
րա գցին: Էլամ էն ծիպլիան Սօնէն.
մունչ կենայ, թէ չէ, ամեն բան աշկարա
կօնիմ, ինձ Անանի կօսին: Էն օրը չէր,
վուր Սարի-էծի կնիկ Սօնէն նրա համա
ինչիր էր ասում. Թափլոն էլ հաստատից:

Ինչ-վուր նրա ու Առաքելի կնիկ էվայի
համա ին խօսում, հայիփ չէ իմ Սերգօն.
վենացվալէ նրա օսկէ բիխիրին. նրա լժա-
յին կուլի հա, նրանց զլսի տրաքուիլը:
Ո՞վ չունէ սիրեկան. մօդա է. դուք էլ պա-
հեցէք թէ չնուրը ունիք: Ամա Սերգոյիս
թային, վենացվալէ նրա աչք ու ունքին,
վուր տրաքուին՝ չին կանայ ճարի: Կու-
զիան Գրիգոլի տղէն է, կօսէ. Ի՞հ, կրիմ
ձիր գլուխը: Մամէն վուր կուզիան ըլի,
տղէն ինչ անէ: Դիվ ջզրու է, ճիճինի
ին գալի, վուր էտէնց սիրուն տղայ ինձ
ուստ էկաւ. բաս կի չէ ձիր սիրեկնիրի
նմանը կուլի. մեռնիմ նրա ըլքուլ լիզուին:
Հարնան սենեակում ժամացոյցը տասն
անգամ խփեց: Անանին շտապեց անկողնից
վեր կենալ, մտմտալով՝ «հօրէսա Եազօրը
տանից դուս կէհայ. առանց ինձ չփնայ,
նրամէն վուղ առնիմ, Սերգոյին տամ, ծու-
ցումը վուղ ունենայ, վուր խաղալիս ջի-
բը լիքն ըլի ու էրէգուայ պէս ամութով
չմնայ»:

Պահլիճը կահաւորած է ամենա-
նուրը ճաշակով. ամենուրեք երկում է ճո-
խութիւն ու հարստութիւն: Սենեակը

Համարեա պարտէզ է գարձրած՝ այնքան
բազմաթիւ են թանկագին ու հաղուացիւտ
էրզոտիկ բոյսեր: Մի գողտրիկ գահաւո-
րակ անկիւնի մօտ ներկայացնում է ար-
հեստական հովանոյ՝ այնքան ճոխացած
ու փարթամացած են նրա շուրջը ցիկուս-
ներ, ամարատներ, մազնօլիաներ և տե-
սակ-տեսակ արմաւենիներ: Անանին սի-
րում էր բազմել հէնց այդ գահաւորակի
վրայ և ընդունել իւր ծանօթներին ու
բարեկամներին: Այժմ էլ նստած է հէնց
այդտեղ, խօսակցելով իւր ամուսնու հետ:

—Եազօր ջան, փուլս պակսեցաւ, պէտք
է ինձ տաս:

—Ի՞նչ կօնիս, Անանի ջան:

—Հըմ... էրէզ փողոց էի գնացի. մէ
տիղ մէ ձեռք գրանիցի էրէխի շուր տե-
սայ, խիստ արմագան, վուր չէլած. մըտ-
քումս դրի միք Կատոյի էրէխի համա առ-
նիմ, ուրախացնիմ...

—Հա...

—Հա, զենացվալէ... մեռնիմ նրանդ,
ինձ վուր տեհնում ին՝ «բարուշկի ջան»
բղաւելով առաջս ին վազում. մէ հէստի
պաշվզում, հէստի ալէրսի ին անում, վուր
ինձ ու ինձ հալվում իմ...

—Աստուձ նրանց բաշխէ. լաւ էրէ-
լուէր ին:

—Արա նրանց համա մարդ բան
դիամիշ կօնէ:

—Հալբաթ. . . չիմիսկվէտ դուքնի
աշկիրտի ձեռով կու վաղեցնիմ. . . չինզ
թումանը հերիք է:

—Բարէմ տասը զրգէ.., ով է իմա-
նում, աշք է, կուլի էլի որիշ լաւ բան
ուստ գայ:

—Աշքիս վրայ, տասը կուլրդիմ, ա-
սաց եագօրն ու գնաց իւր գործին:

—Վենացվալէ Սերգոյին. տաս թու-
մանը ջիբումը կունենայ, իր համա ար-
խէին կաւ խաղայ. Քալ-րիմօ Կէկոյի ու
ծիսլիան-Սօնի ովտիմէի գուքայ, ասաց
Անանին եագօրի գուրս գնալուց յետոյ:

Անանին գեռ էլի իւր տեղումը նըս-
տած անձնատոր էր եղած քաղցր երագ-
ների: Նրա մտածմոնքների առարկան
գարձեալ իւր աննման Սերգօն էր: Նրան
միշտ այն էր զարմացնում, թէ ինչպէս
հէշտ կարողացաւ «ճանկել» Սերգոյին և
դուրս կորզել այն «ալփատութներից», ո-
րոնք ոշինչ ջանք ու աշխատութիւն չէին
իննայում զրաւելու նրանց կողմը:

ինչ ասես, որ նրա մասին չէին ասում, որպէսզի Անանու սիրտը կոտրեն, նրանից հեռացնեն: Բայց ոչ, Անանին այնպիսի կին չէր, որ տյդպէս հեշտ նրան մտքիցը հանել տային: Փող, ամեն տեսակ սազ ու բազ, ճշմարիտ է, պէտք էր գործ դնել, գործ էլ դրաւ ու նրան իւր կողմը քաշեց: Ուրիշ կերպ անկարելի էր. «Հիմի կուայ ջահէլ տղերանց սիրտը միայն փաղով կարելի է փափկացնել»:

IV
—Քանակ, վերջացրեց Անանին իր մըտածունքները, փուղը հիդը սէր է բերում. դուրթ է ասում միկիտան Պետրոսի կնիկը՝ փուղով, կօսէ, փնոր ջէհէլ տղղին գուզիս, թամահ կօնիմ: Իս ու իմ Սստուձ, դուրթ է տառում: Սա էլ Սերգոյի համա շատ շալիշ էկաւ, ամա վէր մօզարթվի... իժում վուր սախտ մնաց, սկսից վէս ու դէն խօսիլ, թէ ուսում շոնի, կօսէ, փրիկաշչիկ է, կօսէ. հըմ, ինձ էլ դրանով խափից, չէ: Մէ մարդ նրան հարցնէ՝ սէրը ուսում ինչ կօնէ, ան նրա սիրեկանը ինչ մէ ուսումնաւարտ տպայ է, վուր ինձ մասխարա է գցում... ի՞, խուղիմ նրա ջանդարա գլուխը:

—Քանակ, տանն իս էլի՛, բացաղանչելով ներս վազեց զահլիճը Լափշա-Մաշօն: Համար չէր տանն իմ. էս է ուզում էի դուրս գնա:

—Անանի, մէ բան իմ փիքը արի, մէ բան, վուր իմանաս, բէփող մէ կու բացուի, վուր էլ ինչ ասիմ...

—Համար չէր ասա տեհնիմ ինչ իս փիքը արի...

—Ուզում իմ պիկնիկ սարքի:

—Ի՞ն, տհաճութեամբ ասաց Անանին, շրթունքները ծռմռելով, Օսանի փէշակին իս ուզում բանեցնի:

—Օսանի կի չէ, քանակ նուր մօդնի, տղայ ու աղջկայ պիկնիկ:

—Օ՞հ, էդ ինչ լաւ ասիր, ուրախացաւ Անանին. հայ թէ լաւ բան իս փիքը արի... Աբա, աբա, վինձլո գլուխ բերիս... Ամա, ջէր մէ ինձ ասա, թէ մում ու ումն իս ուզում հաւաքի:

—Քանակ, միրոնք կուլին էլի՛, ասաց Մաշօն Անանուն աշքով անելով:

—Համար չէր խիստ լաւ կուլի:

—Մինք, զու, նա...

—Համար չէր խիստ լաւ կուլի: Ամա օսկէ բիլուիրին:

— Նա... միր մարդիքը, ու մարդը,
տղիքդ...

— Ի՞ւֆ, լի՞ւֆ, լի՞ւֆ, համա քէփ
կուլի:

— Քէփ կուլի ու էնէնց... վուր
դուն թիզ համա Սերգոյի հետ արխէին
քէփ անիս: Տղերանցդ համա էլ բարիչնէր
մօդ կօնիմ: ջէնէնիր ին, թնդ նրանք էլ
խօշ ու րէշ անին, մարդուդ համար էլ...

— Հա, մարդուս համա, ընդհատեց
Անանին, թէ կանաս ծուռ-ոտնանու կը-
նիկ նինոյին մեծրէ. Եազօրս նրան խիստ
է հաւնում:

— Նինոյին... նա միր կամպանիու-
մը չի խառնուի:

— Ինչի՞ չի խառնուի, նրա զլիսի
տրաքուիլը...

— Մարդը նրան չի թողնի:

— Ի՞ն, խուղիմ նրա անչուրք մաս-
լարա զլուխը:

— Անչուրք մարդումէն ուրիշ ինչ
իս մնում: 2է, նինոյիմէն ձէուը վի կալ.
Եազօրիդ համա մէ ուրիշը կու ճարիս:

— 2է, նրա զլիսի տրաքուիլը, տա-
քանում էր Անանին, վուր զայ էլ, ինչ
հաջաթ: Էնչախը Եազօրս խիստ միամիտ

նրա հիգնէն կու ննդնի, իս էլ ինձ հա-
մա Սերգոյիս հիզ արխէին սկսի բիզի
կօնիմ:

— Ասում իմ, չի ըլի, անշնուրք
մարդու կնիկ է:

— Գենացվալէթ, Ներսէսենց Նինօն
նրամէն բէժար անշնուրք մարդու կնիկ
չէ, վուր շաբաթուայ մէջ շապկի պէս էր-
կու անդամ սիրեկան է փոխում... Ատա-
մաննեց Սօնկէն դհա նրամէն անշնուրք
մարդու կնիկ է, Փամշինողենց Լիզէն...
էլ վմւր մէկն ասիմ...

— Ասում իմ՝ ծուռ-ոտնանու կնիկ
Նինոյին շինք կանայ միր կամպանիումը
զցի. մտքեմէդ հանէ...

— Զհանգամը նրա զլուիլը...

— Հա, էտէնց... Եազօրիդ համա
կանչիլ իմ, գուրքայ էլ գօրբցի Կատօն
իրա բարիշնայ աղջկերանց հիզ: Կատօնի
հիզ Եազօրը չէ ու խօշ կօնէ, աղջկերանց
հիզ տղիբրդ...

— Հա, տղիս համա էն աղջիկը լաւ
է... Կատօն կի... չիմ զիդի Եազօրը նը-
րան կու հաւնի:

— Խիզճ Անանի, Սերգոյի ալէրսի
հիգնէն ընկած, շատ բան, թուրմէ, աշ-

բեմէդ փախցրիլ իս: Է՞ն օրը ձիր տանը
շտեսմք բաս թէ Եազօրդ վունց էր կլան-
ձի-կլանձի տալիս Կատոյի հիդ:

—է՞հ, ով է այնումը զցում. օգոնդ
կի իմ Մերգօն կողքիս ըլի. վենացվալէ
նրա օսկէ բիխիրին:

— Ես է պլծաւ, ասաց Մաշօն, ահ-
զից վեր կենալով, մեր կամպանիայի աղ-
ջկերը իրանց տղամարդկանցով, ով որ
ուզենայ:

— Երանց զանգուլակնիբով էլ հա, —
վրայ բերեց Անանին ու ինքն էլ վերկա-
ցաւ տեղից:

— Խօսք կայ... ի հարկէ իրանց զան-
գուլակնիրով...բարիշնէքը ջէնէլ տղիրանց
համա, թիկ նրանք էլ իխտիլաթ անին.
մոդա է, բա. . .

—Գենացվալէ, Մաշօ զան, մենակ
Թափլոյի մարդուն չկանչիս, կու հարփի,
այսնեռիս մի օնիկ պարաւ:

— 2է, չէ, էտ էլ չի ուզի, վրայ բն-
ըեց Անանին:

— Հաւ, բաս կսէնց... Կրծանիսի բազումը, մէկ տեղ, հիւռու տեղ, փուր մինք միզ համա եաքա բլինք։ Մարդագլուխ՝

տղամարդը իրիք մանէք, աղջիկ ու բարիչնա էրկու մանէթ:

—Քիչ չէ իժում: Տպամարդը թնդ
հինգ մանէթ ըլի, աղջիկ ու բարիշնայի
հայրը թէպուզ իրիք մանէթ . . .

— 2է թանգ է. դարսու չին կենայ:
էհ, էպ թողնինք, էպ վիրշուան բան է...
Դուն մէ ինձ ասա, խօմ դարսու իս:

—Վա... զարուի իմ ու էնէնց, երբ
Սերգօս կշտիս կուլի. վենացվալէ նրա օս-
կէ սիմիրին:

—Բաս հիմի գնաում ուրիշներին էլ ասիմ, Նրանցմէն էլ լսօսք առնիմ ու թագարիքս տեհնիմ, ասաց Լափչա-Մաշօն և աներեկոյթազաւ:

Օրերից մէկին պիկնիկը դլուխ եկաւ,
բայց ոչ թէ Կրծանիսի մի յետ ընկած
այգում, այլ Քօռ-Միրոյի այգում: Թէկ
խօսք արած էր Կրծանիսի այգու հա-
մար, բայց այգետէրն իմանալով որ պիկ-
նիկը մի ինչ որ ճնուր մօդնի» պէտք է
լինէր, խօսքից յետ կանգնեցաւ հէնց
պիկնիկի նախընթաց օրը: Մեծ ցաւ
պատճառեց այս հանգամանքը Լափշա-

Մաշոյին։ Նորից մարդիկ ման ածեց
պիկնիկի լսալսի մօտ, թէ «Կրծանիսում
չի լինի, փլան-փլան բազումը կուլի» և
այս կարգադրութիւնն անելուց յետոյ
հանգստացաւ և մի կուշտ օրհնանք ու-
ղարկելով այգու տիրոջը սիրտը հովացնե-
լու համար ամեն տեղ այս էր ասում՝
«քա, միր նուր մօդնի պիկնիկը նրա
սրտին խիստ է դիպի. էրնէկ գիտենամ
ինքը ինչ պառազ է... Առւսէթն ու գրա-
նիցէն օրթաճալի ճամփայ է շինի, միզ
կի քիքս է զալի. . . »:

բը կատարեց. Փունջը խիստ լաւ էր դռ-
գած, ծաղիկներն էլ բոլորն ընտրովի,
հոտն էլ վերա վիօլէտ, վիօլէտ դը-
պարմ, էս բուքէ, մազնոլիա ու սրանց
նման անուշ բուրմունքներով համեմած:
Փունջը բարակ, նկարչն թղթի մէջ
փաթաթած մնում էր Գաբոյի խանու-
թում, որ Սերգօն գայ տանի: Օրը լի-
օր էր. փրկարագչի Սերգօն՝ կերպա-
րանքը տիրած, թուրը բերնում ցամա-
քած, հազիւ խօսքը խօսրին կպցներով
մօտեցաւ «խօզէինին» ու յայտնեց թէ ինչ
որ ժամիդի թէ գէղիդի աղջիկը մեռել է,
նրան թաղելու է գնում ու խնդրեց թոյլ
տալ գնալու: Արի ու մի հաւատար. երե-
խայ խօմ չէ որ խարի: Հէնց որ «գաս-
տուր» ստացաւ, իսկոյն վագեց Գաբոյի
մօտ, վերցրեց իւր թանկագին գանձը,
վարձեց «Վանիչկի» ֆայէտօնը և «հերիա»
դէպի Քոռ-Միրոյի այգին:

Բոլոր «կաւալէրները» հաւաքուած են
այդում. մի վարձած վէլօսիպէդիստ ու-
զարկուած էր առաջ և հրամայած նրան
կանգնել «զազախների» բինի մօտ ու հէնց
որ ֆայէտօն ֆայէտօնի ետևից եկած տես-
նէ, շտապով տեղիկացնէ։ Բաղմանչի ի-

մերէլին էլ ասած էր՝ կանգնել էդիլսա-
նովի ֆաբրիկի մօտ ու հէնց վէլոսիպէդը
նկատէ, զայ բաղումը նրանց իմաց տայ:
Փամի մօտ երկուսն էր, բաղմանչի իմե-
րէլը այգու դռան մօտ բդաւեց՝ «Ելսա-
էդը, Էլսաբէդը գալիս է»: «Կաւալէրնե-
րը» Արգուլ-բաղիրին առաջ առած եկան
շարուեցան Քէշա-Եօվանու այգու մօտ՝
փունջները ձեռքներին: Արգուլ-բաղիրը
որ իւր կեանքումը շատ շար ու բարի էր
տեսած, շատ տեսակ ջրաղացի քար գըլ-
խովը պտբռտած ունէր, նա էլ աչքերը
չորս էր արել՝ դիմելով այս նորանկար,
անսովոր երևոյթը: Փայէտօնները մօտե-
ցան, սազանգարի գաստան «Չաղիանին»
ածեց: «Կաւալէրները» վրայ վազեցին ու
իրանց «գամաներին» Փայէտօններից իջե-
ցրին: Սերգօն մի առանձին նաղով թա-
ւազա արաւ Անանուն փունջը: Անանուն
խիստ դիւր եկաւ փունջը և աչքերի խորբից
ալմաս ու բրիկանտ թափեց — մի այնպիսի
քնքուշ ու խորհրդաւոր հայեացը ձկեց Սեր-
գոյի վրայ, որ եթէ ուրիշը լինէր, տեղն ու
տեղը կըհալուէր, զուր կըկրտրուէր. բայց
Սերգօն դիմացաւ այդ հայեացըին և կող-
քը կողըին տուած մտաւ Անանուն հետ այգի:

Մարգարետ Ալեքսանդրինա Հայոց ազգական պատմությունների համար առաջնային աշխատավոր գործակից է այս գործությունը

Սուփրէն «էրկէն ու մէկ խէյվանումը»՝
թթերի տակ, սազացրած էր: «Կաւա-
լէրների» փունջերը բաժակներում յար-
մարացրած զրած էին ամեն մի «գամի»
առջեւ: Նստած էին սեղանի շուրջը նոր
մօդնի ամեն «կաւալէր» իւր «գամի» կող-
քին: Թամադէն եազօրն էր և իւր «գա-
մա» գորլցի Կատոյի էշխից պելացած,
խիստ լաւ թամադութիւն արաւ ու ամեն-
քին մեծ իւստիլաթ ցայց տուեց: Արգուլ-
բաղիրը այդ օրը խիստ էր կատաղել ինչ
որ վրացերէն երգ գիտէր բերան արած,
վրայ ու վրայ ասում էր ու ասիգնացի-
ուեր էր որ գրապանն էր տանում:

Թամադէն կենաց կենացի յետերից
խմելով ու կամագանիին խմացնելով՝ կա-
տարը տարացած յանկարծ գոչեց.

— էս էլ խմինք էշխի կենացը ու ամեն
«կաւալէր» իր կողքի «գամին» պաշ անէ:
Թամադի այդ առաջարկութիւնից մեծ
իրարանցում ընկաւ պիկնիկաւորների մէջ:
Անանին ու Սերգօն դեռ մէկ միմեանց
նայեցին, յեայ աշըները կամագանիի կողմն
ածեցին և վերջը մէկ «հեստի լազաթով
պուշտի արեցին, վուր Արգուլ-բաղիրը
զգրու պուշնիրը կաբի թկով սրբից»:

Հայոց ազգական պատմությունների համար առաջնային աշխատավոր գործակից է այս գործությունը

— Աւոռահ, ուռոռահ, էքստրահ, թամադի
կենացը, ձայն տուին պոօշտու սիրահար-
ները:

բառացու
Ճաշն այսպէս միծ իխտիլաթով վեր-
ջացաւ, երբ արդէն մութն էր ընկել: Ճա-
շից յետոյ զոյդ-զայդ ցրուեցան այդու
«խէյվաններում ման գալու»: Անանին ու
Սերգոն զրի ափին նստած Քռի ալիքնե-
րին էին նայում, թէ ինչպէս նրանք խա-
խոջալով էին միմեանց ետեից վաղ տա-
լիս և իրանք էլ նրանց խոխոջին արձա-
գանք տալիս: Նրանք պատրաստ էին յաւի-
տենապէս այդ խոխոջին մատազ լինել, եթէ
անպիտան Արդուլ - Բաղիրը իւր զիլ
ձայնով չերգէր «Մաղվարէլո շվիզօրիթ»,
որ նշան էր թէ տուն գնալու ժամանակ է:

Արդէն բաւական ուշ էր որ կամպա-
նիէն Արդուլ Բաղիրի դաստէն առաջն ա-
րած գուրու եկաւ այգուց: Այգուց մինչև
Մէյդանի գլուխը սազանդարներն անդա-
գար երգում էին. տեղ-տեղ էլ կանգնում, պա-
րեւ նուազում ու կամպանիայի անդամ-
ներին դարել տալիս: Միայն Մէյդանի
գլխին՝ ուշ լինելու պատճառով, գօրօդո-
վոյը հրամայեց վերջ գնել քէֆին ի ցաւ
բոլորեցունց, և նրանք ցրուեցան: Ամեն-

քը միայն այն էին ասում, որ այդ տե-
սակ քէֆ նշ Տրապիզոնում, նշ էլ Ինգոյէ-
թում մարդ տեսած չի լինի և դեռ մին-
չև այժմ այդ քէֆի լազաթը կամպանիա-
յի բերանում անջնջելի է մնացել:

Դուրս գրեց Սերգոյի դաւթարից՝

Գէօրգի-խան Օսէփովը:

— 64 —
de pone que dama es qd llo. dñe. dñe. qd
dñe. papa qd qd dñe. dñe. dñe. dñe.
dñe. dñe. dñe. dñe. dñe. dñe. dñe. dñe.
dñe. dñe. dñe. dñe. dñe. dñe. dñe. dñe.

ԳԻՆՆ Է 10 ԿՈՊԵԿ

79391

2013

